

Festiwal Tradycji Literackich
Rozdział I: Mickiewicz / Różewicz

14 października – 16 listopada 2017

W ramach pierwszej edycji Festiwalu Tradycji Literackich w Muzeum Pana Tadeusza odbędzie się szereg wydarzeń, podczas których na różne sposoby i za pomocą różnych języków rozmawiać będziemy o tym, czym jest tradycja literacka i dlaczego warto się nią zajmować.

Odbędą się **dwie debaty** z udziałem pisarzy, naukowców i artystów. Tematyka **pierwszej, zaplanowanej na 14 października**, zainspirowana jest słowami Adama Mickiewicza: *Gdy tu mój trup w pośrodku was zasiada. W oczy zagląda wam i głośno gada*. Rozmowa będzie dotyczyć aktualności romantycznego paradygmatu, wielokrotnie uśmiercanego, a teraz powracającego w formach, które jednych cieszą, a innych niepokoją. Wśród gości pojawią się m.in. filozofowie Paweł Rojek i Karol Kleczka, artysta Tomasz Kozak oraz literaturoznawcy Arkadiusz Bałajewski, Zbigniew Majchrowski i Michał Kuziak.

Podczas **drugiej debaty 28 października** zastanowimy się, czy możliwy jest do skonstruowania kanon literatury równocześnie aktualny i ponadczasowy, niewykluczający i otwarty, a jednak odporny na polityczne wstrząsy. I chociaż gdybanie bywa nienaukowe, to nie powstrzymamy się przed pokusą wyobrażenia sobie polskiej literatury bez Adama Mickiewicza i Tadeusza Różewicza. Rozmawiać będą ci, którzy kanon badają i którzy go tworzą, w tym m.in. Olga Brzezińska (prezeska Fundacji Miasto Literatury), Jarosław Klejnocki (dyrektor Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie), a także literaturoznawca Andrzej Skrendo, poeta i redaktor Wydawnictwa Ossolineum Dariusz Sośnicki oraz pisarki – Dorota Masłowska i Katarzyna Tubylewicz, która jest również tłumaczką z języka szwedzkiego.

Zestawienie lektur szkolnych to chyba temat najbardziej drażliwy. Właśnie z nim związana jest szczególna misja uczenia o literaturze tak, aby do niej nie zniechęcić, coraz trudniejsza dla nauczycieli w szkole będącej w procesie transformacji. Dlatego dla nich przeznaczona jest organizowana wspólnie z Wojewódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli **14 listopada konferencja dla polonistów** pod hasłem *Wielkim poetą był! O Panu Tadeuszu w szkole*, wyzwaniach, jakie wiążą się z omawianiem współczesnej poezji, a także o tym, jakim wsparciem dla szkoły może być Muzeum Pana Tadeusza, opowiedzą metodolodzy, nauczyciele praktycy oraz muzealni edukatorzy.

Ważną ideą programu festiwalu jest to, że tradycji, także tej związanej z literaturą, nie przekazuje się wyłącznie za pomocą słów. Tworzy się ją z mikroopowieści związanych z konkretnymi miejscem, czasem i z konkretnymi ludźmi. Dlatego w ramach **warsztatów Odciskanie świata** – tytuł pochodzi z wiersza Tadeusza Różewicza – uczennice z Ośrodka Socjoterapii nr 2 we Wrocławiu w czasie prawie trzydziestu godzin stworzą poetycką fotodokumentację, wykorzystując miejsca związane z poetą. Natomiast uczestnicy **warsztatów międzypokoleniowych Soplicowo Archiwum (21 października)** będą budować fotoopowieści bazujące na historii rodzinnej i własnych archiwach fotograficznych. Zajęcia poprowadzą specjalistki z Fundacji Archeologia Fotografii.

Interesujące wydaje się również to, jak z tradycją romantyczną dialogują wybrane na festiwal filmy (**polska *Obława*, brytyjsko-nowozelandzki *Słow West* i włoski *Cudowny młodzieniec***), które wykorzystują atrakcyjne konwencje kina gatunkowego: western, thriller, film wojenny czy biograficzny. W głębszej warstwie tłumaczą jednocześnie na język ruchomych obrazów wątki i symbole związane z romantyzmem i każdy robi to w odrębny sposób. Nawiązywać dialog z tradycją można też poprzez dźwięki i słowa traktowane równoprawnie – tak jak to robi **zespół Ballady i Romanse**, który wystąpi **11 listopada** na dziedzińcu Muzeum.

Poezja nie zawsze przyjmuje formę [napisanego] wiersza i Gnieździ się w milczeniu. Parafraza zdania z wiersza Różewicza posłużyła za inspirację do wydarzeń Festiwalu skierowanych do osób Głuchych. To mniejszość językowa posługująca się polskim językiem migowym, którego cechą jest wieloznaczność gestu – kontekst językowy decyduje o tym, w jaki sposób należy rozumieć daną wypowiedź. To, co jest niezwykle trudne dla osób uczących się języka migowego, stanowi ogromny

potencjał artystyczny, wykorzystywany przez nieliczną jeszcze grupę Głuchych poetów. Podczas festiwalu odbędzie się **premiera tłumaczenia na Polski Język Migowy wierszy Mickiewicza i Różewicza**, a także **warsztaty poezji miganej (od 3 do 5 listopada)**. Warto podkreślić, że debaty z programu głównego festiwalu będą tłumaczone na język migowy, a filmy pokażemy z napisami dla niesłyszących.

Festiwalowi towarzyszą **cztery wydawnictwa** skierowane do różnych odbiorców, które podkreślą rozmaite aspekty naszego rozumienia tradycji literackiej. W ramach festiwalu powstanie **gazeta**, w której będzie można przeczytać m.in. o kanonie z punktu widzenia literaturoznawcy (Grzegorz Jankowicz), filozofa (Leszek Koczanowicz), ale także o potencjale muzeum jako miejsca, w którym edukacja to nie tyle przekazywanie wiedzy, ile uwalnianie ludzkich możliwości (Magdalena Musiał) oraz o poezji miganej (Lucyna Kościelniak). Dla dzieci przygotowaliśmy **Zeszyt do poezji**, który będzie zawierał zadania inspirowane wierszami Tadeusza Różewicza i Adama Mickiewicza i zachęcał do interakcji z tradycją i do poetyckich zabaw, również w towarzystwie dorosłych. Ukaże się także **książka z tekstami nagrodzonych autorów** w organizowanym dla młodzieży konkursie na własną wersję *Historii przyszłości* – nieznanego szerzej dzieła Adama Mickiewicza. Aby w pewnym stopniu przeciwdziałać efemeryczności specyficznej dla festiwalu, planujemy **antologię zbierającą teksty gości debat oraz innych naukowców, a także dziennikarzy i pisarzy**. Podejmą się oni interpretacji zagadnień dotyczących tradycji literackiej i kanonu. Artykuły będą nie tylko teoretyczną refleksją nad kanonem, recepcją Mickiewicza czy dziedzictwem romantyzmu, ale także opowieścią chociażby o baśniowej lokalnej tradycji dolnośląskiej i o tekstach o Zagładzie, które pojawiają się w propozycjach szkolnych lektur.

Sama formuła festiwalu rozłożonego w czasie podkreśla naszą skłonność do procesów długiego trwania i stawiania na użyteczność działań w większym stopniu niż na ich spektakularność, co (o ironio!) oddala nas od tradycji romantycznej i zbliża do tradycji pozytywistycznej. Mamy jednak nadzieję, że kolejne edycje rozwiną jego formułę i że jego obecność we Wrocławiu stanie się tradycją. W bardzo szerokim rozumieniu tego słowa.

PROGRAM

**Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny.
więcej informacji: www.ftl.ossolineum.pl**

DEBATY

sobota, 14 października 2017, godz. 17.00

Duch romantyczny i ideologie

goście: Arkadiusz Bagłajewski, Karol Kleczka, Tomasz Kozak, Michał Kuziak, Zbigniew Majchrowski, Paweł Rojek

prowadzenie: Maria Marszałek

sobota, 28 października 2017, godz. 17.00

Inny kanon

goście: Dariusz Kawa, Jarosław Klejnocki, Dorota Masłowska, Andrzej Skrendo, Dariusz Sośnicki, Katarzyna Tubylewicz

prowadzenie: Olga Brzezińska

KONFERENCJA DLA NAUCZYCIELI

wtorek, 14 listopada, 2017, godz. 14.00

Wielkim poetą był! Adam Mickiewicz i Tadeusz Różewicz w kanonie lektur szkolnych

goście: Wojciech Browarny, Eryk Cichocki, Elżbieta Kielman, Lucyna Kościelniak, Maria Marszałek, Dorota Michułka, Magdalena Musiał, Bożena Święch, Sławomir Żurek

współpraca: Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN)

WARSZTATY

wstęp bezpłatny, obowiązują zapisy: edukacja-mpt@ossolineum.pl

sobota 14 października 2017, godz. 12.00

Zeszyt do poezji

cykl *Sobotnie warsztaty rodzinne*

rodzice z dziećmi 5–12 lat

prowadzenie: Maria Marszałek, Adriana Myśliwiec

sobota, 21 października 2017, godz. 11.00–15.30

Soplicowo Archiwum

warsztaty międzypokoleniowe

prowadzenie: Marta Przybyło-Ibadullajev, Zuzanna Zasacka / Fundacja Archeologii Fotografii

Liczba uczestników ograniczona: 10 par (grup) rodzinnych (dziadkowie i wnuki).

październik – listopad 2017

Odciskanie świata – warsztaty fotograficzne dla młodzieży

uczestnicy: uczennice z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 we Wrocławiu

prowadzenie warsztatów: Alicja Kielan

warsztaty zamknięte, brak zapisów

piątek–niedziela, 3–5 listopada 2017

Warsztaty poezji miganej

prowadzenie: Arkadiusz Bazak

piątek, 3 listopada 2017, godz. 17.00

Na czym polega poezja migana

wykład otwarty

sobota, 4 listopada 2017, godz. 12.00–18.00

Warsztaty z poezji miganej, część I

niedziela, 5 listopada 2017, godz. 13.00–15.00

Warsztaty z poezji miganej, część II

niedziela, 5 listopada 2017, godz. 15.00

Poezja migana uczestników warsztatów

spotkanie otwarte

WYSTAWA

od 11 listopada 2017

Odciskanie świata

wystawa fotografii wykonanych podczas warsztatów

POKAZY FILMOWE

sobota, 14 października 2017, godz. 20.00

Obława, 2012, reż. Marcin Krzyształowicz

sobota, 28 października 2017, godz. 20.00

Słow West, 2015, reż. John Maclean

czwartek, 16 listopada 2017, godz. 20.00

Cudowny młodzieniec, 2014, reż. Mario Martone

KONCERT

sobota, 11 listopada 2017, godz. 20.00

Zespół Ballady i Romanse

KONKURS

Konkurs literacki dla młodzieży na tekst inspirowany książką science-fiction Adama Mickiewicza zatytułowaną *Historia przyszłości*. Zgłoszenia do 30 października 2017 roku na adres: wydarzenia@ossolineum.pl

patroni medialni Festiwalu Tradycji Literackich: TVP 3 Wrocław, Tygodnik Powszechny, Gazeta Wyborcza Wrocław, CoJestGrane24.pl, Radio Wrocław, Radio RAM, Radio Wrocław Kultura, Portal O.pl, Światobrazu.pl

partner: Instytut Włoski w Warszawie, Clear Channel

Projekt jest dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

O Muzeum

Muzeum Pana Tadeusza

Muzeum Pana Tadeusza Zakładu Narodowego im. Ossolińskich to miejsce w samym centrum Wrocławia, w którym łączą się historia i współczesność. Naszą misją jest pokazanie rangi dzieła Adama Mickiewicza w zmieniającej się rzeczywistości historycznej i kulturalnej Europy na przestrzeni ostatnich dwustu lat. W Muzeum ukazujemy arcydzieło oraz jego autora w kontekście społeczno-kulturowym epoki jako mocno osadzonych w realiach ówczesnej Europy i kluczowych dla kształtowania się polskiej tradycji walki o niepodległość. Tradycja ta wiąże się ściśle z życiorysami Władysława Bartoszewskiego i Jana Nowaka-Jeziorańskiego, których wkład w odzyskanie przez Polskę wolności przedstawiony został w części wystawy zatytułowanej *Misja: Polska*. Dzięki najnowocześniejszej technologii, przyjaznej zarówno dla młodego, jak i starszych pokoleń, w sposób przystępny i wieloaspektowy prezentujemy nasze zbiory i przekazujemy wiedzę. Na 1500 m² powierzchni wystawienniczej, w 18 salach, zgromadziliśmy 700 eksponatów, zainstalowaliśmy ponad 100 gier, interaktywnych aplikacji i prezentacji multimedialnych.

Muzeum Pana Tadeusza

Zakładu Narodowego im. Ossolińskich

Kamienica Pod Żółtym Słońcem

Rynek 6, 50-106 Wrocław

czynne: wtorek – niedziela, 10.00–18.00

www.muzeumpanatadeusza.pl

www.facebook.com/panatadeusza

www.instagram.com/muzeumpanatadeusza

Kontakt prasowy:

Agnieszka Śrutwa

tel. kom. +48 606 855 499

tel. +48 71 75 50 663

Kontakt prasowy:

Beata Bartecka

tel. kom. +48 601 086 175

tel. +48 71 75 50 619